

SIKKERHEDSDATABLAD

NM Härdare 40

Sidst ændret: 28-05-2014

Erstatter dato: 18-11-2011

Internt nr. 30223

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn NM Härdare 40

1.2. Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

ANBEFALEDE ANVENDELSER: Hærder til epoxy.

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

NATIONAL PRODUCENT/IMPORTØR

Virksomhed Rockidan AS
Adresse Lundsbjerg Industrivej 31
Postnr. / sted 6200 Aabenraa
Land Danmark/Denmark
E-mail mail@rockidan.dk
Internet http://www.rockidan.dk
Tlf. +45 74613366
Fax +45 74613629

PRODUCENT I EU/EØS, IMPORTØR TIL EU/EØS

Virksomhed Nils Malmgren AB
Adresse Box 2039
Postnr. / sted 442 02 Ytterby
Land Sverige/Sweden
E-mail info@nilsmalmgren.se
Internet http://www.nilsmalmgren.se
Tlf. +46 (0)303-93610
Fax +46 (0)303-92855

KONTAKTPERSON

Navn	E-mail	Tlf.	Land
Jonny Augustsson	jonny@nilsmalmgren.se	+46 (0)303 93610	Sweden

1.4. Nødtelefon

Nødtelefon	Assistancetype	Åbningstider
+46 (0)303 93610	Ellers 112	08.00-16.30

PUNKT 2: Fareidentifikation

2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen

DPD Xn; R20/21/22, C; R34, R43, R52/53

Klassificering:

CLP Acute Tox. 4; H302, Skin Corr. 1B; H314, Skin Sens. 1; H317, Aquatic Chronic 3; H412

Klassificering:

Væsentligste skadevirkninger:: Farlig ved indtagelse. Forårsager svære forbrændinger af huden og øjenskader. Kan forårsage allergisk hudreaktion. Skadelig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger.

2.2. Mærkningselementer

SIKKERHEDSDATBLAD

NM Hårdare 40

Sidst ændret: 28-05-2014

Erstatter dato: 18-11-2011

Internt nr. 30223

Signalord: Fare

SAMMENSÆTNING

Isoforondiamin (10 - 30 %), 1,3-Benzendimetanamin (5 - 10 %), Benzylalkohol (30 - 60 %)

H-sætninger

H302	Farlig ved indtagelse.
H314	Forårsager svære forbrændinger af huden og øjenskader.
H317	Kan forårsage allergisk hudreaktion.
H412	Skadelig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger.

P-sætninger

P260	Indånd ikke pulver/røg/gas/tåge/damp/spray.
P280	Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.
P273	Undgå udledning til miljøet.
P301/330/331	I TILFÆLDE AF INDTAGELSE: Skyl munden. Fremkald IKKE opkastning.
P303/361/353	VED KONTAKT MED HUDEN (eller håret): Tilsudset tøj tages straks af/fjernes. Skyl/brus huden med vand.
P305/351/338	VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylningen.
P310	Ring omgående til en GIFTINFORMATION eller en læge.
P501	Indholdet/holderen bortskaffes i overensstemmelse med lokale regler.

Kodenummer

(1993): 00-5

2.3. Andre farer

Ved sammenblanding af to komponenter skal sikkerhedsdatabladene for begge komponenter følges.

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.2. Blandinger

SIKKERHEDSDATABLAD

NM Härdare 40

Sidst ændret: 28-05-2014

Erstatter dato: 18-11-2011

Internt nr. 30223

Stoffets navn	Reg. nr.	EEC-Nr.	CAS nr.	Konc. interval	DPD-klassificering	CLP-klassificering
Isoforondiamin		220-666-8	2855-13-2	10 - 30 %	C,R21/22 - R34 - R43 - R52/53	Acute Tox. 4 H302 Acute Tox. 4 H312 Skin Corr. 1B H314 Skin Sens. 1 H317 Aquatic Chronic 3 H412 H302 - H312 - H314 - H317 - H412
1,3-Benzendimetanamin		216-032-5	1477-55-0	5 - 10 %	C,R20/22 - R34 - R43 - R52/53	Acute Tox. 4 H302 Acute Tox. 4 H332 Skin Corr. 1B H314 Skin Sens. 1 H317 Aquatic Chronic 3 H412 H302 - H314 - H317 - H332 - H412
Benzylalkohol	01-2119492630-38	202-859-9	100-51-6	30 - 60 %	Xn,R20/22	Acute Tox. 4 H302 Acute Tox. 4 H332 Eye Irrit. 2 H319 H302 - H319 - H332

For fuld ordlyd af R-, H- og EUH-sætninger: se afsnit 16

EUH-faresætningerne, som er nævnt i CLP-klassificering, er kun mærkningselementer.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

INDÅNDING

Søg frisk luft. Søg læge ved vedvarende ubehag.

INDTAGELSE

Skyl munden grundigt og drik 1-2 glas vand i små slurke. Fremkald ikke opkastning. Søg omgående læge.

HUD

Anvend ikke organiske opløsningsmidler. Vask huden med vand og sæbe. Forurenede tøj tages af og vaskes, før det bruges igen. Søg læge ved vedvarende ubehag.

ØJNE

Spil øjet godt op, fjern eventuelle kontaktlinser og skyl straks med vand (helst fra øjenskyller) og søg omgående læge. Fortsæt skylningen til lægen overtager behandlingen.

GENERELT

Mulighed for øjenskyllning skal forefindes på arbejdspladsen.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Hudkontakt kan give irritation og allergisk kontakteksem. Kan give alvorlige, eventuelt varige ætsningsskader på øjnene.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Spil øjet godt op, fjern eventuelle kontaktlinser og skyl straks med vand (helst fra øjenskyller) og søg omgående læge. Fortsæt skylningen til lægen overtager behandlingen.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

SIKKERHEDSDATABLAD

NM Hårdare 40

Sidst ændret: 28-05-2014

Erstatter dato: 18-11-2011

Internt nr. 30223

5.1. Slukningsmidler

EGNEDE SLUKNINGSMIDLER

Sluk med pulver, skum, kulsyre eller vandtåge.

UEGNEDE SLUKNINGSMIDLER

Brug ikke vandstråle, da det kan sprede branden.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

Ikke brandfarligt, men kan være brandnærende. Ved brand dannes farlige røggasser. Nitrose gasser/ Kulmonoxid og kuldioxid.

5.3. Anvisninger for brandmandskab

Brandpersonel, der udsættes for forbrændingsgasser/ spaltningproduktter, anbefales at bruge åndedrætsværn.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

PERSONLIGE SIKKERHEDSFORANSTALTNINGER

Hold uvedkommende borte! Afspær risikoområdet og forbyd adgang! Brug særligt arbejdstøj. Brug beskyttelsesbriller ved risiko for stænk i øjnene.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Spild må ikke udledes til kloak og/eller overfladevand. Kontakt myndighederne i forbindelse med forurening af jord og vandmiljø samt ved udslip til kloak.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

METODER OG UDSKYR

Spild inddæmnes og opsamles med sand eller andet absorberende materiale og overføres til egnede affaldsbeholdere.

6.4. Henvisning til andre punkter

Se sektion 8 for information om personlige værnemidler. Se sektion 7 for information om håndtering og opbevaring. Se sektion 13 for information om bortskaffelse.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

Beholdere bør holdes lukket. Undgå kontakt med huden og øjnene. Mulighed for øjenskylning skal forefindes på arbejdspladsen. Alt arbejde skal foregå under effektiv ventilation. Vask hænder før pauser, toiletbesøg og efter endt arbejde. Undlad at spise, drikke eller ryge under arbejdet.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed

Skal opbevares på et tørt, køligt og ventileret sted. Bør opbevares i tæt tillukket originalemballage.

7.3. Særlige anvendelser

Produktet er ætsende. Kan give overfølsomhed ved kontakt med huden. Polymeriserer sammen med del A under afgivelse af varme.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

8.1. Kontrolparametre

SIKKERHEDSDATABLAD

NM Härdare 40

Sidst ændret: 28-05-2014

Erstatter dato: 18-11-2011

Internt nr. 30223

RETSGRUNDLAG

Ingen kendte for blandingen.

8.2. Eksponeringskontrol

LEVERANDØRINFORMATION

Brug egnede beskyttelseshandsker, beskyttelsesbriller og beskyttelsesbeklædning ved risiko for direkte kontakt eller sprøjt.

ØJENVÆRN

Brug beskyttelsesbriller eller ansigtsskærm. Øjenværn skal følge EN 166.

BESKYTTELSE AF HUD

Brug særligt arbejdstøj.

HÅNDVÆRN

Brug handsker. Materiale type: Nitrilgummi/ Butylgummi. Gennembrudstid: 3 timer.

Test for gennembrudstiden (374-3) er foretaget ved 23 °C med en officiel gennembrudstid på 9 timer som resultat. I praksis bruges handsker imidlertid ved en højere temperatur (ca. 35 °C), hvilket betyder, at gennembrudstiden reduceres med ca. en faktor 3. Desuden udvides handskens elastiske materiale under brug, hvilket yderligere reducerer materialets tykkelse og dermed gennembrudstid. Anbefalet tykkelse på handskemateriale ≥ 0.4 mm. Valg af egnet handske beror på flere kvalitetskriterier end bare materiale. Disse kriterier varierer mellem de enkelte fabrikater.

ÅNDEDRÆTSVÆRN

Ved utilstrækkelig ventilation skal der anvendes åndedrætsværn. Brug åndedrætsværn med gasfilter A (brunt).

ANDEN INFORMATION

Vask hænder før pauser, toiletbesøg og efter endt arbejde. Forurenede tøj tages af og vaskes, før det bruges igen.

PUNKT 9: Fysisk-kemiske egenskaber

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

TILSTANDSFORM	Væske
FARVE	Gul
LUGT	Aminlugt
OPLØSELIGHED	Blandbart med følgende: Organiske opløsningsmidler.
OPLØSELIGHED I VAND	Uopløselig

Parameter	Værdi/enhed	Metode/reference	Bemærkning
pH (koncentrat)	Ingen data		
pH (brugsopløsning)	Ingen data		
Smeltepunkt	Ingen data		
Frysepunkt	Ingen data		
Begyndelseskogepunkt og kogepunktsinterval	> 150 °C	760 mmHg	
Flammepunkt	> 150 °C		
Fordampningshastighed	Ingen data		
Antændelighed (fast stof, luftart)	Ingen data		
Antændelsesgrænser	Ingen data		
Ekspløsningsgrænser	Ingen data		
Damptryk	Ingen data		
Dampmassefylde	Ingen data		
Relativ massefylde	Ingen data		
Fordelingskoefficient	Ingen data		
Selvantændelsestemperatur	> 150 °C		
Dekomponeringstemperatur	Ingen data		
Viskositet	0,2 Pas	25°C	

SIKKERHEDSDATABLAD

NM Hårdare 40

Sidst ændret: 28-05-2014

Erstatter dato: 18-11-2011

Internt nr. 30223

9.2. Andre oplysninger

Parameter	Værdi/enhed	Metode/reference	Bemærkning
Massefylde	1,05 g/cm ³	20°C	

Note nr.	Kommentar
----------	-----------

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

10.2. Kemisk stabilitet

Produktet er stabilt ved anvendelse efter leverandørens anvisninger.

10.3. Risiko for farlige reaktioner

Kan give exoterm reaktion med epoxy.

10.4. Forhold, der skal undgås

Undgå kontakt med følgende: Oxidationsmidler/ Stærke syrer.

10.5. Materialer, der skal undgås

Organisk peroxid.

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter

Ved brand dannes farlige røggasser. Nitrøse gasser/ Kulmonoxid og kuldioxid.

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

11.1. Oplysninger om toksikologiske virkninger

Benzylalkohol						
Eksp.vej	Eksp.-tid	Værdi/enhed	Resultat	Art	Kilde	Testmetode
LC50 (Inhalation)	4h	> 4,178 mg/l		Rat	Aerosol	
LD50 (Oral)		1620 mg/kg		Rat		

1,3-Benzendimetanamin						
Eksp.vej	Eksp.-tid	Værdi/enhed	Resultat	Art	Kilde	Testmetode
LC50 (Inhalation)	4h	1,34 mg/l		Rat		
LD50 (Dermal)		> 3100 mg/kg		Rabbit		
LD50 (Oral)		930 mg/kg		Rat		

Isoforondiamin						
Eksp.vej	Eksp.-tid	Værdi/enhed	Resultat	Art	Kilde	Testmetode
LD50 (Oral)		1000 mg/kg		Rat		

Akut toksicitet - oral

Risiko for ætsningsskade på slimhinder i mund, hals og spiserør.

Akut toksicitet - dermal

Hudkontakt kan forårsage svie, rødmet og ætsning. Ved langvarig eller gentagen kontakt er der risiko for eksem.

Akut toksicitet - indånding

SIKKERHEDSDATABLAD

NM Hårdare 40

Sidst ændret: 28-05-2014

Erstatter dato: 18-11-2011

Internt nr. 30223

Aminerne i hærderen har et meget lavt damptryk, men indånding af høje koncentrationer kan forårsage irritationer på slimhinder, ildebefindende samt hovedpine.

Hudætsning/-irritation

Produktet er ætsende.

Alvorlig øjenskade/øjenirritation

Øjenkontakt kan fremkalde dybe ætsninger, smerter, tåreflåd og krampes i øjenlågene. Risiko for alvorlig øjenskade med synstab.

Respiratorisk sensibilisering eller hudsensibilisering

Langvarig eller ofte gentagen kontakt kan forårsage allergisk eksem.

Andre toksikologiske virkninger

Hærderen indeholder aminer som i vandmiljø viser alkalisk karakter.

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1. Toksicitet

Benzylalkohol

Eksp.vej	Eksp.-tid	Værdi/enhed	Resultat	Art	Kilde	Testmetode
LC50 (Akut fisk)	96h	460 mg/l		Pimphales promelas		
EC50 (Akut alge)	96h	700 mg/l		Pseudokirchneriella subcapitata		
EC50 (Akut dafnie)	48h	230 mg/l		Daphnia magna		

1,3-Benzendimetanamin

Eksp.vej	Eksp.-tid	Værdi/enhed	Resultat	Art	Kilde	Testmetode
LC50 (Akut fisk)	96h	87,6 mg/l				
EC50 (Akut alge)	72h	20,3 mg/l				
EC50 (Akut dafnie)	48h	15,2 mg/l				

Isoforondiamin

Eksp.vej	Eksp.-tid	Værdi/enhed	Resultat	Art	Kilde	Testmetode
EC50 (Akut alge)	72h	37 mg/l				
EC50 (Akut dafnie)	24h	44 mg/l				

ØKOTOKSICITET

Der foreligger ingen resultater fra økotoksikologiske afprøvninger af produktet. Den i øvrigt angivne økotoksikologiske information dækker de komponenter, der indgår i produktet.

12.2. Persistens og nedbrydelighed

Ikke let nedbrydelig.

12.3. Bioakkumuleringspotentiale

Testdata foreligger ikke.

12.4. Mobilitet i jord

Testdata foreligger ikke.

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

Ikke relevant

SIKKERHEDSDATABLAD

NM Härdare 40

Sidst ændret: 28-05-2014

Erstatter dato: 18-11-2011

Internt nr. 30223

12.6. Andre negative virkninger

Kan ændre vandets pH. Skadelig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger.

PUNKT 13: Forhold vedrørende bortskaffelse

13.1. Metoder til affaldsbehandling

GENERELT

Det uafhærdede produkt er omfattet af lovgivningen om farligt affald.

Behandlingsmetoder

Kan destrueres ved iblanding af modsvarende mængde epoxyharpiks.

Forurenede emballage

Sorteres i henhold til myndighedernes anbefaling og gældende lovgivning. den tømte emballage oprejst. Vent til emballagen er drypfri. Anvend om nødvendig værktøj til at tømme emballagen. Sorter plastemballage med aftaget skruelåg som ANDEN PLASTEMBALLAGE og metalemballage med aftaget låg som ANDEN METALEMBALLAGE.

AFFALDSGRUPPER

08 01 11 Maling- og lakaffald indeholdende halogenerede opløsningsmidler eller andre farlige stoffer.

15 01 10 Emballage, som indeholder rester af eller er forurenede med farlige stoffer.

PUNKT 14: Transportoplysninger

Kemikaliet er klassificeret som farligt gods: Ja

Vejtransport (ADR/RID)

14.1. UN-nummer	3267	14.4. Emballagegrupper	III
14.2. UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	ÆTSENDE BASISK ORGANISK VÆSKE, N.O.S. (Isoforondiamin) CORROSIVE LIQUID. BASIC ORGANIC. N.O.S. (Isophoronediamine)	14.5. Miljøfarer	Nej
14.3. Transportfareklasse(r)	8		
Fareseddel			
Farenummer		Tunnelrestriktionskode	(E)

Transport via indre vandveje (ADN)

14.1. UN-nummer		14.4. Emballagegrupper	
14.2. UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	CORROSIVE LIQUID. BASIC ORGANIC. N.O.S. (Isophoronediamine)	14.5. Miljøfarer	
14.3. Transportfareklasse(r)			
Fareseddel			
Miljøfare i tankskibe			

SIKKERHEDSDATABLAD

NM Hårdare 40

Sidst ændret: 28-05-2014

Erstatter dato: 18-11-2011

Internt nr. 30223

Søtransport (IMDG)

14.1. UN-nummer	3267	14.4. Emballagegrupper	III
14.2. UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	CORROSIVE LIQUID. BASIC ORGANIC. N.O.S. (Isophoronediamine)	14.5. Miljøfarer	Nej
14.3. Transportfareklasse(r)	8		
Fareseddel			
Sub Risk:			
IMDG Code segregation group			
Marine pollutant	Nej		
Stofnavn(e) på marine pollutant			
EMS:	F-A, S-B		

Lufttransport (ICAO-TI/IATA-DGR)

14.1. UN-nummer	3267	14.4. Emballagegrupper	III
14.2. UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	CORROSIVE LIQUID. BASIC ORGANIC. N.O.S. (Isophoronediamine)		
14.3. Transportfareklasse(r)	8		
Fareseddel			

14.6. SÆRLIGE FORSIGTIGHEDSREGLER FOR BRUGEREN

Ingen.

14.7. BULKTRANSPORT I HENHOLD TIL BILAG II I MARPOL 73/78 OG IBC-KODEN

Ikke relevant.

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

Registreringsnummer

442387

ANDEN LOVMÆSSIG INFORMATION

Produktet er klassificeret og etiketteret i overensstemmelse direktiv 1272/2008 med efterfølgende ændringer.

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering

ANDEN INFORMATION

Personer under 18 år må ikke arbejde med produktet. Materialet må kun anvendes af personer som har fået grundig instruktion i hvordan arbejdet skal udføres og som har kendskab til indholdet i dette datablad.

PUNKT 16: Andre oplysninger

Angivelse af ændringer

Angivelse af ændringer

Version	Rev. dato	Ansvarlig	Ændringer
1.0.3	11-05-2012	Nils Malmgren AB	Update
2.0.0	28-05-2014	Nils Malmgren AB	CLP

SIKKERHEDSDATABLAD

NM Hårdare 40

Sidst ændret: 28-05-2014

Erstatter dato: 18-11-2011

Internt nr. 30223

FORKORTELSER

ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)

RID: Règlement international concernant le transport des marchandises dangereuses par chemin de fer (Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail)

IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods

IATA: International Air Transport Association

IATA-DGR: Dangerous Goods Regulations by the "International Air Transport Association" (IATA)

ICAO: International Civil Aviation Organization

ICAO-TI: Technical Instructions by the "International Civil Aviation Organization" (ICAO)

GHS: Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals

EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances

CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)

DNEL: Derived No-Effect Level (REACH)

PNEC: Predicted No-Effect Concentration (REACH)

LC50: Lethal concentration, 50 percent

LD50: Lethal dose, 50 percent

METODE TIL KLASSIFICERING

Beregning på baggrund af farerne for de kendte bestanddele.

LISTE OVER ALLE RELEVANTE RISIKOSÆTNINGER

R20/21/22	Farlig ved indånding, ved hudkontakt og ved indtagelse.
R20/22	Farlig ved indånding og ved indtagelse.
R21/22	Farlig ved hudkontakt og ved indtagelse.
R34	Ætsningsfare.
R43	Kan give overfølsomhed ved kontakt med huden.
R52/53	Skadelig for organismer, der lever i vand, kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet.

LISTE MED RELEVANTE H-SÆTNINGER

H302	Farlig ved indtagelse.
H312	Farlig ved hudkontakt.
H314	Forårsager svære forbrændinger af huden og øjenskader.
H317	Kan forårsage allergisk hudreaktion.
H319	Forårsager alvorlig øjenirritation.
H332	Farlig ved indånding.
H412	Skadelig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger.

ANDEN INFORMATION

Dette produkt skal lagres, håndteres og anvendes i overensstemmelse med god industrihygiejne og gældende foreskrifter og love. Informationen er baseret på den nuværende viden og formålet er alene at beskrive produktet med hensyn til produktsikkerhed (håndteringsråd, miljø- og helserisici osv). Informationen skal ikke tolkes som nogen garanti for specifikke egenskaber.

SIKKERHEDSDATABLADET ER UDARBEJDET AF

Virksomhed Nils Malmgren AB, Miljöavdelningen